

26 Μαρτίου 2017

1821: Εκεί όπου 8.000 Τούρκοι κατατροπώθηκαν από 1.600 Έλληνες

[/ Θαύματα και θαυμαστά γεγονότα / Οδοιπορικά - Προσκυνήματα / Πολυμέσα - Multimedia](#)

Image not found or type unknown

Μία από τις μεγαλύτερες Μάχες του 1821 στα Βασιλικά Φθιώτιδας. Το πεδίο της ιστορικής σύγκρουσης, από ψηλά. Η στρατηγική που ακολούθησαν οι λιγότεροι σε αριθμό, Έλληνες (Drone Video)

Χρήστος Δεμέτης

Βρισκόμαστε στον πέμπτο μήνα από την κήρυξη της ελληνικής επανάστασης, τον Αύγουστο του 1821.

Μέχρι τότε, οι Τούρκοι είχαν καταφέρει να καταπνίξουν την επανάσταση στη Μακεδονία, αλλά όχι στην κεντρική Ελλάδα. Με μάχες στην Αλαμάνα (23 Απριλίου 1821) ο Αθανάσιος Διάκος, στο Χάνι της Γραβιάς (8 Μαΐου) ο Οδυσσέας Ανδρούτσος και στα Βρυσάκια της Εύβοιας (15 Ιουλίου) ο Αγγελής Γοβγίνας, προσπάθησαν να ανακόψουν την κάθοδο των Τούρκων στην Πελοπόννησο και κατόρθωσαν να τους καθηλώσουν στη Βοιωτία, όπου περίμεναν ενισχύσεις.

Τον Αύγουστο του 1821 οι Τούρκοι οργάνωσαν νέα, ενισχυμένη εκστρατεία κατά της Πελοποννήσου. Μια δύναμη από 8.000 ενόπλους - οι περισσότεροι έφιπποι - και πλήθος άμαξες φορτωμένες με εφόδια, με επικεφαλής το γνωστό από την εκστρατεία της Χαλκιδικής Μπεϊράν πασά, ως αντιστράτηγο, και τους Μεμίζ πασά, Σαχίν Αλή πασά και Χατζή Μπεκίρ πασά, κατέβηκε από τη Λάρισα και στρατοπέδευσε στο Ζητούνι (Λαμία), ενώ μία άλλη από 4.000 άνδρες με επικεφαλής τον Μαχμούτ πα-σά της Δράμας στρατοπέδευσε στον Δομοκό. Σχέδιο των Τούρκων ήταν οι δυνάμεις αυτές, αφού ενωθούν με τις δυνάμεις του Κιοσέτ Μεχμέτ πασά και του Ομέρ Βρυώνη, να προελάσουν στην Πελοπόννησο και να λύσουν την πολιορκία της Τριπολιτσάς.

Την είδηση για την άφιξη της τουρκικής στρατιάς στη Λαμία μετέφερε στους Έλληνες οπλαρχηγούς ο Γιάννης Δυοβουνιώτης.

Ο σχεδιασμός της μεγάλης μάχης

Το μεγάλο ζήτημα που τέθηκε στη σύσκεψη των οπλαρχηγών στο Ρεγγίни Λοκρίδας στις 16 Αυγούστου, ήταν το δρομολόγιο που θα ακολουθούσε η τουρκική στρατιά στην κάθοδό της προς τη Βοιωτία.

Η μια διαδρομή ήταν μέσω της Μενδενίτσας και του όρους «Καλλίδρομο». Αυτή η διάβαση ήταν απόκρημνη και δύσβατη.

Η δεύτερη διαδρομή περνούσε πίσω από τα σημερινά Καμμένα Βούρλα και τον Αγ. Κωνσταντίνο από μια δασώδη κοιλάδα, στη συνέχεια από τη στενή διάβαση των Βασιλικών, και κατέληγε στην Λιβαδειά.

Οι οπλαρχηγοί με επικεφαλής το Γ. Γκούρα (πρώην πρωτοπαλίκαρα και μετέπειτα διώκτης του Ανδρούτσου) υποστήριξαν ότι έπρεπε να οργανωθεί άμυνα στην πρώτη διαδρομή, στα στενά της Φοντάνας.

Ο Γιάννης Δυοβουνιώτης όμως, εξαιρετικά έμπειρος και γνώστης της περιοχής υποστήριξε ορθά, ότι οι Τούρκοι θα περάσουν από τα στενά των Βασιλικών καθώς οι άμαξες και τα δυσκίνητα εφόδια που μετέφεραν, δεν θα μπορούσαν να περάσουν από τα στενά της Φοντάνας.

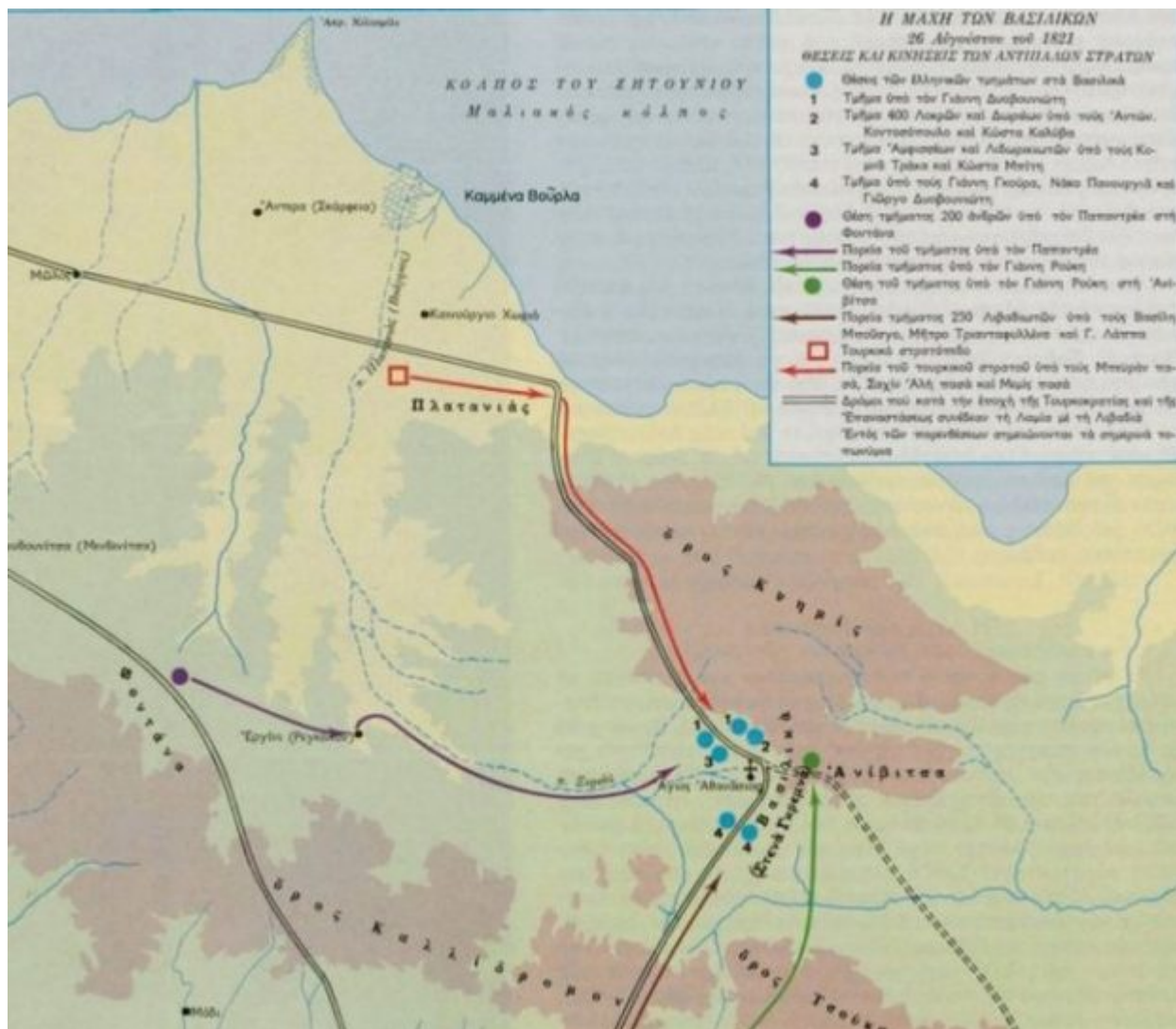
Έτσι άφησαν μόνο 200 άνδρες στη Φοντάνα και κινήθηκαν προς την κοιλάδα των Βασιλικών.

Δείτε από ψηλά τα στενά, την κοιλάδα και το πεδίο της μάχης στο εντυπωσιακό βίντεο του haanity:

Οι δυνάμεις των Ελλήνων, περίπου 1.600 άνδρες, τοποθετήθηκαν σύμφωνα με το σχέδιο του Δυοβουνιώτη - ο οποίος ορίστηκε και αρχηγός - ως εξής: Στο πυκνό δάσος στην είσοδο της διάβασης ο Δυοβουνιώτης, στο εσωτερικό δεξιά ο Αντώνης Κοντοσόπουλος και αριστερά ο Κομνάς Τράκας, ο Κώστας Καλύβας και ο Κώστας Μπίτης και στην έξοδο της διάβασης ο Γκούρας, ο Πανουργιάς και ο γιος του αρχηγού, ο Γιώργος Δυοβουνιώτης - στον οποίο οφείλουμε και περιγραφή της μάχης - ενώ 200 άνδρες υπό τον Παπαντρέα στάλθηκαν στη διάβαση της Φοντάνας.

Συνολικά παρατάχθηκαν 1.600 Έλληνες έναντι 8.000 Τούρκων.

Στις 26 Αυγούστου 1821 το τουρκικό ιππικό δύναμης δύο χιλιάδων που είχε σταλεί προς αναγνώριση του στενωπού αποδεκατίστηκε. Δύο μέρες αργότερα, στις 28 Αυγούστου ο Μπεϋράν Πασάς κινήθηκε με όλο του τον στρατό προς τα στενά των Βασιλικών και επιτέθηκε στους άνδρες του Κοντοσόπουλου.

«Έφθασεν ο Οδυσσεύς»

Όπως καταγράφει η ιστορικός, Αικατερίνη Φλεριανού, οι Τούρκοι, μόλις έφθασαν στην είσοδο των στενών, άρχισαν τους κανονιοβολισμούς και ύστερα έπεσαν πάνω στους άνδρες του Κοντοσόπουλου και του Καλύβα, τους οποίους ανάγκασαν να οπισθοχωρήσουν, όπως και τις δυνάμεις του Γκούρα, που είχε προστρέξει σε βοήθεια. Ο Γκούρας και οι άλλοι οπλαρχηγοί οχυρώθηκαν σε ένα ερημοκλήσι και εκεί αντέταξαν άμυνα. Σε λίγο έφθασαν και 250 Λιβαδίτες με αρχηγούς τους Βασίλη Μπούσγο, Γιάννη Λάπα και Μήτρο Τριανταφυλλίνα, που έδωσαν νέα τροπή στη μάχη.

Με την κραυγή «Έφθασεν ο Οδυσσεύς», ο Γκούρας διέταξε γενική επίθεση, ενώ ο ίδιος μαζί με τον Ρούκη έκαναν κυκλωτικό ελιγμό και βρέθηκαν στα νώτα του εχθρού, ο οποίος, όμως, είχε προσβληθεί και από τους άνδρες του Δουβουνιώτη, που ενέδρευαν στο δάσος, αλλά και από τις δυνάμεις του Παπαντρέα, που είχαν σπεύσει από τη Φο-ντάνα. Η μάχη ήταν σφοδρή και, επειδή η τοποθεσία ήταν στενή και δεν μπορούσαν να αναπτυχθούν οι πεζοί ούτε και να δράσει το ιππικό του

Μπεϊράν πασά, οι Τούρκοι πανικοβλήθηκαν και βαλλόμενοι από όλες τις πλευρές υπέστησαν βαριές απώλειες.

Οι Έλληνες πολεμούσαν λυσσαλέα κατά των Τούρκων και με τη δύση του ηλίου οι Τούρκοι τράπηκαν σε φυγή προς την Πλατανιά (σημερινή Σκάρφεια), αφήνοντας στο πεδίο της μάχης εκατοντάδες νεκρούς και 1.500 τραυματίες. Μεταξύ των νεκρών βρισκόνταν και ο Μεμής Πασάς, τον οποίο σκότωσε ιδιοχειρώς ο Γκούρας.

Γράφει ο Μακρυγιάννης:

«Ξαγόρασαν όλοι αυτείνοι οι γενναίοι άντρες το αίμα του συναγωνιστού τους περίφημου Διά-κου... πατρίς, να μακαρίζης όλους τους Έλληνες, ότι θυσιάστηκαν δια σένα να σ' αναστηθούμε, να ξαναειπωθής άλλη μίαν φορά ελεύθερη πατρίδα, όπου ήσουνε χαμένη και σβυσμένη από τον κατάλογον των εθνών.....να θυμάσαι και να λαμπρύνης εκείνους οπού λυωσανε τόση Τουρκιά και πασσάδες εις τα Βασιλικά».

Ήταν τόσα πολλά τα λάφυρα από τη μάχη των Βασιλικών που οι αγωνιστές της Στερεάς Ελλάδας ενισχύθηκαν για πολύ καιρό για τις επερχόμενες μάχες.

Αναλυτικά, σύμφωνα με την επίσημη αναφορά για τη μάχη που συνέταξε ο Οδ. Ανδρούτσος, από το άλλοτε περήφανο τουρκικό στράτευμα των 8.000 ανδρών, οι 766 ήταν νεκροί, οι 222 αιχμάλωτοι και υπήρχαν πάνω από 1.500 οι τραυματίες. Επιπλέον, αιχμαλωτίστηκαν 474 πολεμικά άλογα, 8 πυροβόλα ενώ περιήλθαν στα χέρια των νικητών τεράστιες ποσότητες όπλων και τροφίμων. Από τους Έλληνες σκοτώθηκαν 42 άνδρες ενώ δεκάδες τραυματίστηκαν.

Όπως καταγράφεται στην Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, μετά τη μάχη, ο Μπεϊράν λόγω της καταστροφικής του αποτυχίας έπεσε σε δυσμένεια (ίσως αυτοκτόνησε ή δολοφονήθηκε από το σουλτάνο) ενώ και ο άλλος επιζήσας της μάχης, Σιαχίν Αλή πασάς, στραγγαλίσθηκε στην Κωνσταντινούπολη.

Η νίκη αυτή των Ελλήνων στα Βασιλικά Φθιώτιδας ήταν μια από τις πιο λαμπρές του Ελληνικού αγώνα. Συνετέλεσε στην ακύρωση της εκστρατείας των Τούρκων κατά της Πελοποννήσου και ανάγκασε τους Τούρκους να αλλάξουν τα σχέδια τους στην προσπάθειά τους για την κατάπιξη της Ελληνικής Επανάστασης.

Στην πραγματικότητα αποτέλεσε την αρχή του τέλους για την πολιορκημένη από τον Θ. Κολοκοτρώνη Τρίπολη και έσωσε την επανάσταση στα πρώτα της βήματα.

Στο μεταξύ, την 1η Ιούνη 1821, είχε επαναστατήσει το Μεσολόγγι. Ήταν η πρώτη πόλη από τη Δυτική Ρούμελη που ύψωσε την επαναστατική σημαία. Οι Τούρκοι του

Μεσολογγίου άλλοι σφάχτηκαν και άλλοι φυλακίστηκαν.

Αναφερόμενος στην εξέλιξη της Επανάστασης τους πρώτους μήνες, ο Γιάννης Κορδάτος στην «Ιστορία της Ελλάδας» γράφει: «Η Ρούμελη τον πρώτο χρόνο της εθνεγερσίας δεν έδειξε επαναστατικές διαθέσεις. Οι κοτζαμπάσηδες με λόγια και με έργα αντιδράσανε. Αν δεν επεμβαίνανε οι καπεταναίοι Ανδρούτσος, Πανουργιάς, Καραϊσκάκης, Διάκος και άλλοι η Ρούμελη θα 'μενε ουδέτερη. Οι Βαλτινοί, μάλιστα, έδειξαν αισχρή διαγωγή. Έτσι οι Τούρκοι μπορούσαν να κινούνται ελεύθερα προς το Μοριά».

Η ονομασία

Για την ιστορία, και όπως αναφέρει η ιστοσελίδα Βοιωτικός Κόσμος, η ονομασία Βασιλικά, στην κοιλάδα των οποίων σημειώθηκε η ιστορική μάχη, θεσμοθετήθηκε το 1953, αντικαθιστώντας την παλιά ονομασία Κραβασαράς (ή Κρεβασαράς).

Η λέξη Κραβασαράς ετυμολογικά προέρχεται από τις περσικές λέξεις «καραβάν» και «σεράι» που σημαίνουν και οι δυο μαζί σε ελεύθερη μετάφραση «πανδοχείο». Οι λέξεις αυτές, όπως και πολλές άλλες με περσική ρίζα υιοθετήθηκαν από την τουρκική γλώσσα.

Το «Πανδοχείο» λοιπόν που φέρεται να έδωσε το όνομα στο χωριό βρισκόταν κατά εκτιμήσεις στην αγροτική θέση «Δήμος». Η ονομασία αυτή χρησιμοποιήθηκε κατά την τουρκοκρατία, αλλά και περισσότερο από έναν αιώνα μετά, ήτοι και μέχρι το 1953.

Βίντεο: [haanity](#)

Πηγή: [news247.gr](#)